

ИЗЛАЗИ СВАКОГ ДАНА
ИЗЈУТРА

Стан редакције и администрације
Краља Александра 12.
Телефон 1591.

ДИРЕКТОР
Бранко Божовић

ПИЈЕМО НТ

Оснивач: ЉУБОМИР С. ЈОВАНОВИЋ

ПРЕТПЛАТА
за Србију и Бугарску
код уредништва: год. 16 дин.
на поштама:
Месечно 1 дин.
За иностранство код уредништва:
На годину 30 франака у злату
на пола год. 15 фр. тромесечно
750 фр. у злату.

УРЕДНИК
Коста М. Луковић

Милитаризам и империјализам

Од три велике народности, које се боре са германизмом највећом се хладнокрвношћу одликује Енглеска, као што се то и могло очекивати: код нас, Руса и Француза нерви су и сувише напрегнати, темперамент се буни. Онда кад смо ми свом душом пратили све догађаје херојске борбе, њену епоху, с оне стране Ла Манша ту су борбу већ пренели у хладну прозу: не водећи рачуна о ратној срећи тамо су решили да свог непријатеља победе тиме што ће га изнурити. И изнуреном противнику већ спремили одговарајућу судбину: основе германског царства неће бити поколебале, њему ће само одсећи реп милитаризма.

Међутим наша штампа још не показује сличну хладнокрвност. У њој све пламти огњем негодовања, све гори осећањем јуначких дела. Ми смо још у херојској екстази.

У стрелачким низовима и шанчевима влада већи мир него у наших улицама и кућама.

— Ми о рату престанемо да мислимо, чим изађемо из ланца да попушимо цигарету — веле рањеници.

А ми о њему мислимо дану и ноћу, али нашу мисао потрепају осећаји који се таласају у нама. Међутим, ако су сада за част и срећу отаџбине потребни пре свега јунаци, затим — мученици, на трећем месту долазе мислиоци, који формулишу народне осећаје и разум. Што раније утврдимо народну мисао, што се раније договоримо међу собом, у толико лакше договоримо се с другима. А мораћемо се договорити: поред свег пријатељства према нама, ни Енглеска ни Француска нису дужни а и не могу да се пројму руским идеалима.

Најпре би изгледало требало решити од Енглеске истакнуто питање, о немачком милитаризму и империјализму.

Неоспорно је, да је германски милитаризам изазвао европски рат. Може бити говора само о томе, да ли је тај милитаризам самостална чињеница, т.ј. узрок сукоба, или је само повод, који је потекло из даљих и дубљих фактора. Другим речима, да ли је немачки милитаризам иден-

тичан са немачким империјализмом, или да ли то двоје могу да постоје и да се развијају посебно, једно друго не допуњајући, једно друго не сметајући? Енглеска пристаје уз другу претпоставку: она дозвољава да постоји немачко царство без милитаризма. У Русији пак а вероватно и у Француској склони су да мисле, да је немачки милитаризам — неизбежна последица немачког империјализма.

Сам појам милитаризма садржи у себи агресивност; историја не познаје мирни империјализам. Сковај на бојном пољу, у заносу победе, у зори јуначкога буђења народа, немачки империјализам не може да буде другојачи него освајачки ништећи. Доста је да погледамо чувену статуу у Немачке у Ридесхајму, па да се у то уверимо: тај симбол осенчава рајску долину не крилима мира, но крилима рата:

Сви споменици подигнути у част немачког уједињења пуни су идеје рата а не мира. После француског пораза милитаризирали су се у Немачкој не само материјалне и духовне силе: ратну опрему сковали су себи и мозак и срце те земље. А тада на царевом јубилеју нису звечали таламбаси него мачеви. Од тада гнусне актове немачког вандализма правдају Хекел и Хауптмани. Упоредо с неочекиваним открићима у области економије и технике, овај ће рат дати најнеочекиванија открића у области народно-националног духа. Француска на пример сматрала се као најјача у финансијском погледу, а нигде после објаве рата није настала таква новчана паника, као у Француској (падне цене хартијама, затварање банака и др.). За Немачку и Аустрију мислило се да су на не-појтижној висини у погледу најбојних технике и стратегије, а кад тамо руска је артиљерија боља од немачке и стратешки план ђенерала Жофра и Иванова победио план аустро-немачки.

Садашњи рат даће још много сличних изненађења у материјалној области. Али сва она, заједно узета, не могу се поредити са грандиозним изненађењем у духовној области: у

току неколико недеља Европа је сазнала тајну, која је пажљиво скривана читаво пола века — тајну унутрашњег живота једног народа од 60 милиона душа, духовну структуру целог народа. То откриће има несумњиво више последица него откриће Америке, радијума и вадухопловства: обманен европском катастрофом прави лик Немачке мења одлучно све политичке и етичке обрасце створене у току последњег столећа.

Оставимо на страну немачка зверства, затворимо очи на Лувен и Ремс. Зауоставимо се на праоснови германизма, која је за 45 година из раздробљене, понижене, осиротеле земље створила моћну царевину прву у свету. Шта налазимо у праоснови германизма?

То, што се пре, у време мира, само нејасно осећало — силну себичност, бездушност и животинизам. Немачки империјализам толико је даљак од империјализма римског, грчког, па чак и француског, колико је даљек кајзер од Наполеона, а немачке војсковође који руше светиње науке и уметности од Наполеонових маршала. Ма колико да је била груба власт цезара и византских царева, она је у себи имала нешто светло духовно; кајзерова је власт сва земна.

Између садање и старе Немачке царевине постоји бездан; у лицу несрећног баварског краља Лудвика, последњег преставника старонемачког сјаја и културе, Немци су уништили стари германски империјализам. Ја сам био у дивном замку тог „лудака“ заљубљеног у митског немачког лабуда; слушао сам причања очевидца о гнусном поступку са краљем — песником и разумом сам, да је Виљмова Немачка за навек раскрстила са Немачком витезова.

Тајна савременог германизма је у том што је из њега грубо истеран дух старо-немачког витештва, а сва поезија претопљена у топове и прекована у мачеве. На који су начин Немци дошли до такве промене — друга је ствар. Може бити, да они за то нису много криви. Може бити, да их је на то нагнало унижење и беда. Слика немачке краљице Луизе, коју је понизио Наполеон, још и данас украшава сваку немачку собу за примање.

Немачка је историја ишла тр-

новитим путем. Зато су можда Немци тако зли и осветљиви. Било овако или онако, садашње немачко царство у својој основи нема ничег сем грабежи и насиља.

Према томе је уништење немачког милитаризма и поред одржања империје исто што и сечење ноктију или косе, исто што и кресање ластара са живог и снажног дрвета.

„Русско Слово“

Из скорје прошлости
— Упутства за свирепост. —

Заробљени баварски капетан фон Риснер, заштан од француских новинарских и разлозима, који су Немци навели да изврше шалика варварства, одговорио је:

— Инструкције наше Врховне Команде препоручују нам да палимо, сарељамо, вешамо, и рушимо. Све се што налази у брошури која сваком немачком официру служи као кашихизис. Та се брошура зове „Рашни обичаји“. То је издање нашег главног штаба штампано пре девеш година. У тим се упустивима каже, да су свирепости у рату неизбежне, да је рат сам по себи насиље и да су насиља у рату неопходна. Ми се морамо управљати по тим упустивима. —

Жозеф Кајо
— Министар као војник. —

Бивши француски министар председник и министар финансија Жозеф Кајо сад се налази на француском левом крилу, у близини Сен Кентена. Кајо је по чину потпоручник.

Као што је познато, поротни суд ослободио је његову жену оптужену за убиство новинара Калмета.

Наши у Француској
— Само не са Швабама. —

Пре кратког времена један француски брод уватио је једну аустријску лађу, чију су посаду сачињавали Срби и Хрвати; овај брод, због прилика у којима је ухваћен, није требао бити задржан, али је посада изјавила да су симпатије на страни Француза и да хоће да се боре за њу.

— Не треба да нас пошаљете у Аустрију, рекли су морнари.

— Онда, чуваћемо вас као заробљенике, одговорено им је.

— Заробљеници? Добро, али само под једним условом, да не будемо интернирани заједно са Швабама.

Дискусија је продужила неко време и најзад се пола посаде уписано у страначку легију.

Крај Аустрије
— Држање Словена постаје претеће. —

Петроград, 20. септембра

„Новом Времени“ јављају из Италије: Саветник далматинског намесника Репкин, публиковао је по селима и градовима објаве да 8 највиђенијих Срба Дубровчана као таоци, прате војне транспорте и возове и чувају утврђења. Позива становништво да не предузима ништа против трупа и утврђења војних, ако му је драг живот заточеника.

У Абацији, делом је затворено а делом погубљено 120 највиђенијих Хрвата.

У Прагу се побунио босански пук и 600 војника у затвору очекују смртну пресуду.

У Загребу влада страховит терор. „Србобран“ је давно престао излазити.

Према извештају нашега штаба операције наше војске око Пшемисла развијају се успешно, али појединости тих операција још су непознате. Јарославска утврђења уништена су огњем наше тешке артиљерије. Према томе, може се мислити, да наши мортари већ грме на утврђења Пшемисла. Само по себи је разумљиво да опсада Пшемисла неће спречавати напредовање наше војске против аустријске пешадије како код Пшемисла тако и код Кракова.

У овом моменту важније је од свега не дати аустријској војсци могућност да се прикупи у околини Кракова где се нагло прикупљају многобројна одељења резерве. Меса за топове још има доста у Фрање Јосифа, али допуну погинулих официра, набавку коња и поуну губитка артиљерије — није могуће извести за кратко време. Отуда се може веровати вестима да су ради комплетирања аустријске армије, дозвати Пруси, тако да сада, у неколико пукова има 80% немачких официра. Ови нови до-

шљаци, рђаво познати са свим склопом аустријске армије, јављајући се у улози спаситеља изнемоглих другова, унеће ускоро нов елемент распада у аустријску војску.

На левој обали Висле наша војска знатно је пошла напред — до средњег тока реке Ниди. Мада се Немци још држе у југозападном углу Кјелецке губерније и у Бендинском и Чекстиховском округу Петроховске губерније, — они се овде осећају сасвим слаби. У области Домбровској, где се Немци налазе пола месеца као код своје куће, — они су већ прекартали експлоатацију каменог угља потопивши руднике водом. Ченстахов је, такође, заузет знатним немачким одредом, али главна сила немачка у овом крају, сконцентрисана је код Калиша. Овде има 25.000 Немаца, где су се јако утврдили.

Трећег дана Немци су пробили да од Калиша пређу у наступе упутивши се на реци Варти на двадесет врта од границе. По извештајима из Ложи Немци су дошли до Велини Лу-

Оскудица нафте у Немачкој
— Последице заузећа Галиције. —

Заузеће Галиције од стране Руса одмах се осетило у немачкој војсци, јер су се Немци снабдевали нафтом и петролеумом поглавито из галицијских извора нафте.

Нафта и петролеум играју у модерном ратовању велику улогу, пошто се храна и муниција на бојиште доносе скоро искључиво на теретним аутомобилима, који се терају нафтом. Нафта је тако исто потребна за моторе, који дају електричну енергију за рефлекторе. Не треба ни помињати да аероплани троше бензин који се добија из нафте.

У почетку рата Немачка је могла рачунати, да ће нафту добити из Галиције и Румуније. Али сад, кад је Галиција у руским рукама, остаје још само Румунија, али и тај ће извор ускоро бити отсечен од Немачке.

Доле издајнице!
— Демонстрације румунских ђака —

Једна група ђака демонстрирала је пре неколико дана у улици Нума Помпилије, пред редакцијом листа „Зија“, који се — као што је познато — издаје о трошку аустријског и немачког посланства, због тога што је покушао да агитије у корист германофилства.

Ђаци су викали против Славичија, уредника овог листа. Они су викали: „Доле издајце“ и разбили су неколико прозора.

Ново доба у Русији
— Епохално решење руског цара. —

Један велики догађај обрадоваће савезнике; велики енглески лист „Standard“ објављује: — Цар после обећања о стварању аутономне Пољске, издао је указ, којим се даје Јеврејима из Русије право на све чинове војничке и на племство, у знак захвалности за храбро држање Јевреја на бојном пољу.

Највеће чинове у војсци могу добити руски Јевреји! За онога, који познаје свету Русију, Русију погрома, Русију у којој су

В. Михайловски:

Ликвидација

Краковске армије. Овај важни успех има значај што је потпуно изоловао краковску и пшемицалску групу, између којих сада само позадина може одржавати везу. Раздвојивши аустријску армију на двоје — ми сада можемо лакше уништити и једну и другу. Не мање важни успех је у томе што смо војсци Ју Пшемислу пресекли везу са Угарском.

По вестима „Петроградске Агенције“ наша авангарда дошла је на железничку пругу јужно од Пшемисла. На тај начин Пшемисл је опкољен већ са три стране и армија, сакупљена под његовим зидовима, принуђена је да брзо одступи на запад ка железничкој прузи Санак—Јасло која се још налази у њиховим рукама. У осталом, сам успех овога одступања сумњив је пошто наша војска која наступала ка Кракову, налази се

знатно ближе аустријској војсци око Кракова. Пут наступања на југ према Карпатима још би им био слободан ако им наша коњица у свом гоњењу не загрози и са те стране. На сваки начин, одступајући ка Карпатима, аустријска војска мучно ће моћи узети учешћа у одбрани Кракова. Међутим, на десној обали Висле, нашој војсци остаје свега пет дана хода до Кракова. Можемо се надати да аустријска војска неће бити у стању задржати дуго нашу армију на путу за Краково. Непријатељско одступање све више личи на бегство него на правилно одступање организованих војних одељења. За један дан, 8. септ., при гоњењу непријатеља наша војска узела је 58 пољских топова. Исто тако расте и број заробљеника који се предају у бегству.

Аустријанци, очекивано, немају више наде на помоћ Пруса. Код Пшемисла, можда, стоје три немачка корпуса, а код Кракова налазе се два корпуса од којих је један већ од 2. септембра у околини Сандомира.

Према извештају нашега штаба операције наше војске око Пшемисла развијају се успешно, али појединости тих операција још су непознате. Јарославска утврђења уништена су огњем наше тешке артиљерије. Према томе, може се мислити, да наши мортари већ грме на утврђења Пшемисла. Само по себи је разумљиво да опсада Пшемисла неће спречавати напредовање наше војске против аустријске пешадије како код Пшемисла тако и код Кракова.

У овом моменту важније је од свега не дати аустријској војсци могућност да се прикупи у околини Кракова где се нагло прикупљају многобројна одељења резерве. Меса за топове још има доста у Фрање Јосифа, али допуну погинулих официра, набавку коња и поуну губитка артиљерије — није могуће извести за кратко време. Отуда се може веровати вестима да су ради комплетирања аустријске армије, дозвати Пруси, тако да сада, у неколико пукова има 80% немачких официра. Ови нови до-

шљаци, рђаво познати са свим склопом аустријске армије, јављајући се у улози спаситеља изнемоглих другова, унеће ускоро нов елемент распада у аустријску војску.

На левој обали Висле наша војска знатно је пошла напред — до средњег тока реке Ниди. Мада се Немци још држе у југозападном углу Кјелецке губерније и у Бендинском и Чекстиховском округу Петроховске губерније, — они се овде осећају сасвим слаби. У области Домбровској, где се Немци налазе пола месеца као код своје куће, — они су већ прекартали експлоатацију каменог угља потопивши руднике водом. Ченстахов је, такође, заузет знатним немачким одредом, али главна сила немачка у овом крају, сконцентрисана је код Калиша. Овде има 25.000 Немаца, где су се јако утврдили.

Трећег дана Немци су пробили да од Калиша пређу у наступе упутивши се на реци Варти на двадесет врта од границе. По извештајима из Ложи Немци су дошли до Велини Лу-

тутова. Наступање Пруса дочекала су енергично наша предња одељења у близини Сјерадза на путу из Калиша ка Туреку и код Конино. На свим тим местима Немци су одбијени са великим губитцима. По добијеним извештајима Немци су добили знатна појачања на фронту Калиш—Торн.

Очевидно, због престанка наше офанзиве у Шлезвију — генерал Притвиг-фон-Хатрон благовремено припрема крилну позицију код Торна, коју је предложио још стари Молтке осамдесетих година. Немци се надају да ће од Торна заузети десном крилу наше армије која наступа на линију реке Одре. На сваки начин ово наступање не може се почети пре него што буде свршено са аустријском армијом код Кракова и Пшемисла. У противном случају не само десно него и лево крило, које продире у Шлезвију, неће бити обезбеђено. Само са поласком наше војске западно од Кракова — лево крило нашег стратешког положаја изаћи ће на исту висину са цен-

Јевреји готово затворени у појединим провинцијама, искључен од готово свих државних послова, то је читавој револуцији.

И кад се зна да је то само почетак и да ће се и даље радити у том смислу и да ће се створити потпуна грађанска и политичка једнакост са осталим грађанима, онд се може рећи да је настало ново доба за Русију; може се рећи да стицајем прилика, а може бити и под утицајем своја два савезника слободне Енглеске и републиканске Француске, Русија ступа у ред слободних народа.

Грци и Турци

Одговор на турску ноту

У одговору грчке владе на турску ноту, о мерама које је грчка влада предузела поводом непокретности муслиманских исељеника вели се:

Краљевско грчка влада налази, да је њена политика у погледу македонских и епирских муслимана инспирисана помирљивим духом. Што су грчке власти биле приморане, да у потребе непокретности, које су оставили муслимани, који су заувек оставили нове грчке земље, то је било због тога, што

је требало дати заклона за 230.000 грчких бегунаца, примораних да оставе све своје имање у турској Тракији и Малој Азији, који су добили у Грчку, где су остали без икаквих средстава.

Мере, које су предузеле грчке власти сагласне су по духу и речима договору о измени сопствености који је био у мају између Грчке и Турске. Као што су турске власти сместили муслимане на имања Грка, који су побегли из Тракије и Мале Азије, тако су и Грци из Тракије и Мале Азије смештени на имањима Турака, који су оставили Епир и Македонију. У осталом та су имања заузета само кад су припадала муслиманима, који су дефинитивно напустили земљу, а не само привремено. Речена мера није никако конфискација, пошто ће речена имања у своје време бити процењена од мешовитих комисија, да би се могла заменити за имања Грка побеглих из Мале Азије и Тракије.

Ипак, ако тако наравнање не би било могуће, остаје отворен пут за узајамне преговоре. Грчка влада вољна је да имања врати њиховим законитим сопственицима муслиманима, ако турска влада дозволи грчким бегунцима да се врате на њихова огњишта у Тракији и Малој Азији.

Ситуација на ратиштима

— Према досадашњим телеграмима —

Београд, 21. септембра

На нашем ратишту на свима фронтима јучерашњи дан прошао је без значајнијих догађаја.

На руско-немачком ратишту отпочеле су борбе. Руске трупе одбиле су непријатеља са граница губернија: Сувалки, Плок, и Ломза. Под енергичном офанзивом руских трупа непријатељ се повукао у правцу Сувалки, у чијим се пределима воде огорчене борбе. Јакне непријатељске снаге од којих је већина доведена са запада, концентришу се у западним деловима губерније Петрохов и Хилце. Четири корпуса баварске и саксонске војске отпутовали су ради појачања Аустријанцима у помоћ, како би спречили Русе да не продру у Шлезију. На фронту према Кракову очекује се велика руско-аустријско-немачка битка. Руси ће ту имати милион људи и тешку артиљерију.

На француско-немачком ратишту, воде се огорчене борбе у пределу Роа. Француска офанзива у Вевру наставља се доста повољно за савезнике. Енглеска штампа једнодушно сматра положај немачке војске у Француској као критичан.

Капитулације

— О постанку капитулација. —

Капитулација датира од 1535 године. Она је била за Француску утврђивана и допуњивана 1569, 1604, 1676, 1740 и 1778 године. Капитулацију од 28 маја 1740 године, која је одређивала права и привилегије Француске, потврдио је Маркиз Вијенев, у име Луја XV и била је у важности до скоро.

По овој капитулацији Фран-

цузи су ослобођени порезе на личну зараду, слободна је трговина с памуком и дате су извесне концесије у риболову.

Затим дозвољено је француским конзулима да бирају своје драгомане, гавазе и дато је првенство француским амбасадорима над осталим амбасадорима. Сем тога је царина на 3% сведена за Французе и странце, који су под заштитом Француске.

Француским конзулима дозвољено је решавање свих криминалних судских спорова међу

тром и тада се може почети одлучно наступање на запад.

Са појавом наше војске код Кракова — огромна сила немачке војске у Источној Пруској показале се савиј удаљена од главне позорнице руско-немачког рата. Генерал Хинденбург, видећи ово, почео је већ одступати од линије Нарева и Бобра.

7. септембра знатни немачки одреди, који су се кретали ка Цеханову и Краснишу, одступили су на север без боја. Наша војска, према службеном извештају, налази се у непосредној близини непријатеља. То значи, да је наша коњица пошла да гони непријатеља који се повлачи. Тако се овршило наступање генерала Хинденбурга који је претпо да заузме Варшаву и Вићну. На нашој територији, у Сувалској губернији, у почетку септембра Немци су дали жестоки отпор. Лево крило армије генерала Рененкампа напело је војсци генерала Хинденбурга пораз у близини Сувалока. У то време центар наше војске до ногу је по-

Французима и признаје се дама неприкосновеност и слободна вероисповест за Французе.

Циљ је капитулације у главном исти за све западне народе, који су се са њом сагласили. Ниједан страни поданик не може бити уапшен без интервенције свога конзула, чак не може бити испитиван ни за убиство отоманског поданика сем у присуству конзула. Расправе, које постоје између поданика страних држава, или између поданика једне исте државе, не спадају у делокруг правосуђа отоманских власти; и у свима случајевима, у којима је страни поданик оптужен за какво криминално дело, он се позива пред консулски суд, ако је потребно бива затваран у конзулски затвор и на основу закона његове земље кривац се гони па макар се налазио и на турској територији.

Виљемова реч

— Како се држи часна реч —

„Трибуна“ из Њу-Јорк-а објављује информације, које је дао руски велики кнез Александар Варбуртону, познатом америчком индустријалцу а потврдио генерал Сухомлинов, руски министар војни:

„Неколико дана пред мој одлазак из Петрограда“, прича г. Варбуртон, „велики кнез Александар, који је због своје жељидбе са великом кнегињом Ксенијом постао пашеног царев, дошао је у Петроград да се стави на чело свога пука. У својој палати он ми је испричао, да је, мало раније од објаве рата, онда када су и Русија и Немачка вршиле мобилизацију, немачки цар послао лично депешу руском цару у којој нуди да заустави мобилизацију своје војске ако и Русија заустави.

— „Ја ти то обећавам, телеграфише Виљем II, и дајем ти своју војничку реч.“

„Цар, повераваше на реч и желећи да сачува мир, наредио је генералу Сухомлинову, Министру Војном да прекине мобилизацију. Министар Војни сум-

њао је у поштење цара Виљема, али га је Цар упозорио на изричну форму депеше и остао је при својој одлуци.

Осам сати доцније, када је руска мобилизација сасвим била заустављена, руски амбасадор из Берлина јавно је да се по наредби цара Виљема врши врло журно немачка мобилизација.

„Сам цар“, додаде велики кнез, „то ми је испричао, што показује да Виљем исто тако цени војничку реч као и царску.“

Дневне вести

Краљ Никола у Нишу
Према саопштењу румунских листова црногорски краљ Никола у најкраћем времену посетиће Ниш.

Бугарски конзулат у Битољу
Српска влада одобрила је да бугарско министарство спољних послова установи свој конзулат у Битољу.

Погинули и рањени официри
У борбама на Дрини погинули су ови официри: Сима Симић, пешадијски потпуковник, Милован Милвановић и Милан Стојановић, пешадијски потпоручници.

Рањени су ови официри: Сима Ценић и Милан Стефановић, пешадијски мајори, Светислав Поповић, Бранко Крајиновић, Мирослав Трифуновић, Милојко Пауновић и Миодраг Алексић, пешадијски потпоручници.

Наши у Нишу
Непредусретљивост Нишлија према београђанима изазвала је озбиљну пажњу владе и полицијских власти. Начелство нишко већ је било принуђено по жалбама Београђана због учена и велике скупоће, да изда наредбу и уопште таксу ценама за станове и кост по рестаурацијама.

Начелство ће нишко још сласти комисију из куће у кућу којој ће сама власт одузимати поједина одељења за становање Београђана.

Са нашег ратишта

Стање остаје непромењено

Ваљево, 20. септембра

Сем омањих борби на фронту Зворник--Лозница није се десило ништа значајније ни на једном фронту.

Аустријанци се кољу међу собом

Ваљево, 20. септембра

Командант наших трупа код Шапца јавља, да је несумњиво утврђено, да су се ноћу између

Немачка стратегија понова показује велику ужурбаност и потчињава се вољи противника.

СВЕТ И РАТ

— Занимљиве ратне ситуације. —

Јављају из сигурног извора да ће спуштање грчког дреднота „Борђе I.“ бити првога октобра. Овај је брод конструисан у немачкој фабрици у Штетину.

Ратна прича:
„Јуче, у пола ноћи, Кајзер је телефонисао шефу своје војске у Француској: Па шта је то, чујем, не само да нисте узели Париз него и одступате.“

„Не Сире, одговорио му је генерал, ми не одступамо него се Париз удаљава.“

Јављају из Милузе да је једна немачка патрола заробила четири Француза. Како су немачки војници били велосипедисти а заробљеници су били

сви рањени, онда су они заузели место иза Немаца. Ова поворка од четири велосипеда ушла је у Милузу и право се уцутила у једну болницу на најпријатељскији начин.

Црвени Крст

моли за поклоне новаца, кошуља, гаћа, чарапа, сламарица, душека, јоргана, јастука, поњава, ћилима, шареница, пешкира, марама, назувица, опанака, ципела, папуча, нанула и посуђа.

РЕВИЗОРИМА

Г. Страхиниња Кр. нић, престао је бити гаш администратор. Скреће се пажњу ревизорима да обрачуна пошаљу непосредно уредништву. Обрачуни и ма каква друга издавања без дозволе уредника неће се признавати.

18. и 19. од 9 до 10 часова, аустријске трупе међусобно тукле на простору између Кленка и Дреновачке Аде, на њиховој обали. Оваке појаве су у аустријској војсци у последње време јако учестале.

Вероватно је да повсд овим учестаним међусобним борбама је нетрпљивост и мржња међу разним народностима. По извештајима команданта трупа код Власенице, код свију погинулих аустријских војника, који су остали на бојишту нађени су у торбама клипови сирових кукуруза без мрве хлеба, што доказује да се аустријска војска и сувише рђаво храни.

СА ЕВРОПског РАТИШТА

Руски цар на бојишту

Петроград, 20. септембра.

Цар Никола је отпутовао на ратиште.

Руси пред Пештом

Петроград, 20. септембра

Руске трупе које су прешле Карпате налазе се на половини пута између Пеште и Карпата и успешно марширају Будим Пешти. Услед брзог приближавања Пешти код становништва је завладала општа паника и страх.

Ради умирења духова заказана је седница крунског већа за 22 септембар којој ће присуствовати сам цар Франц Јосиф.

Борбе се развијају

Париз 18. септем. званично

На левом крилу северно од Соме акција се све више развија. На северу између Оазе и Ена непријатељ је предузео снажан напад на Траси Лу Мон, код шуме Еглали, али је био одбијен са великим губитцима. У центру влада затишје на целом фронту, који се простире од Ренса до Мезе. Између Аргона и Мезе мало смо напредовали. У Венру је дошло до жестоких борби. Наше су трупе напредовале на више тачака а највише источно од Сен-Мијена. На левом крилу у Лорену и у Вогезима ситуација је иста.

Немачки отпор слаби

Петроград, 19. септембра.

Ситуација на француском ратишту врло је повољна. Заузеће Семпреја озбиљна је претња за немачку војску, чије се лево крило, да би избегло опкољавање, све више и више растеже.

Дошло је до озбиљних борби у Белгији, где се Немци узалудно труде да се приближе Анверсу.

„Дели Мељ“ јавља, да је отпор Немаца потпуно сломљен на њиховом левом крилу, где њихова артиљерија никакво не дејствује.

Очајно стање немачког десног крила

Париз, 19. септембра.

Армија генерала Каука, коју савезници све више стежу, покушава да се пробије на запад. Немци су напали на спољна утврђења Анверса, али су одбивени с великим губитцима.

Страховит пораз Немаца

Петроград, 20. септембра.

Руси су у крвавој бици на реци Њеману заузели немачко насеље и нанели непријатељу страховит губитке. У паничном бегству које је настало после битке удавило се 20.000 Немаца у Њеману.

Стране вести

Конвенција о арбитражи

Петроград, 20. септ.

Русија и Америчке Државе потписале су конвенцију о арбитражи.

Анатол Франс у војсци

Париз, 19. септембра

Познати писац, интернационалиста, Анатол Франс, седамдесетогодишњи старац, молио је министра војног, да га прими у војску за политичке и друге вести.

Успеси енглеске флоте

Лондон, 19. септембра

Адмиралитет јавља, да је енглеска крстарица „Кумберланд“ запленила на реци Камеруну 8 пароброда и 5 топовњача у Содену.